

ПРОТОКОЛ
от
петото заседание на Работната група
за разработване на Споразумението за партньорство на Република
България за програмен период 2014-2020 г.
/25.01.2013 г., 14:00 ч., Министерски съвет, Гранитна зала/

Заседанието беше открито от министъра по управление на средствата от Европейския съюз.

Преди да представи темите и документите, които ще бъдат разгледани по време на заседанието, министър Дончев подчерта важността на 2013 г. по отношение на договарянето, управлението и използването на средствата от ЕС и направи кратко резюме на процесите, които текат в момента по отношение на следващия програмен период. Министър Дончев обърна внимание на представянето на официалната позиция на ЕК за разработването на Споразумението за партньорство (СП) и приоритетите, които ще бъдат финансирани с фондовете на ЕС в България през следващия програмен период и коментарите по нея. Реално с представянето на позицията стартираха техническите преговори с ЕК и те ще текат през цялата 2013 г. Министър Дончев информира, че следващата среща с представители на ЕК ще бъде в началото на месец февруари. На срещата ще бъдат разглеждани въпроси, свързани със СП, а след това дискусиата ще тече програма по програма. Той посочи, че разработените документи към момента, които са представени и обсъждани и във формата на Работната група са добра платформа за водене на преговори. Министър Дончев посочи, че може би това, което излиза на първи план е резервите на ЕК да се финансират втори и трети клас пътища, когато не са пряко свързани с TNT- мрежата, както и резервите по отношение на инвестиции в културно-историческо наследство.

Министър Дончев посочи, че времеви график за работа през годината ще зависи до голяма степен от приемането на общия регламент и на специалните регламенти по фондове, като се очаква това да стане не по-рано от месец юни. Министър Дончев отбеляза, че по нито една от оперативните програми (ОП) няма автоматично освобождаване на средства през 2012 г., въпреки някои опасения и изрази надежда, че 2013 г. ще приключи със същия резултат. Той посочи, че има освобождаване на средства по Програма за развитие на селските райони, но в доста по-малък размер от очаквания.

По точка първа от дневния ред г-жа Добринка Кръстева, директор на дирекция „Програмиране на средствата от ЕС“ („ПСЕС“) в администрацията на МС (АМС) направи няколко въвеждащи уточнения. Тя поясни, че моделите на СП и ОП ще бъдат официални актове на ЕК. СП и ОП ще са схематични документи, които ще бъдат попълвани от страните – членки и за които ЕК ще предостави образци. Моделът за оперативни програми не съдържа анализ. Образците ще се попълват в система SFC 2014, т.е. няма да се въвеждат обемни стратегически документи и ще има ограничение в символите за въвеждане. За отделните части на СП и програмите ЕК ще издаде насоки. В момента ЕК съвместно със създадена подгрупа към РГ „Структурни мерки“ стартира работа по изготвянето на документите. В тази връзка на РГ за СП е предложена промяна в Индикативния план-график.

След това заседанието продължи с представянето на проектите на образци и насоки относно съдържанието на СП и ОП за периода 2014-2020 г. Презентацията беше структурирана в две части – представяне проекта на образец на СП и представяне проекта на образец на ОП.

Г-н Иван Иванов, началник на отдел „ ИНСРРХВ“ в дирекция „ПСЕС“ представи образецът на СП. Той подчерта, че е особено важно двата документа - образецът на СП и на ОП да не се разглеждат самостоятелно, а да си кореспондират и ключовата задача на РГ е да се постигне допълняемост, обща логика и координация между всички програмни документи и да няма преповтаряне на текстове. Г-н Иванов посочи, че визията на ЕК по отношение на СП е обща стратегия за постигане на интегриран и синергичен ефект. Стратегията на национално ниво трябва да съответства на стратегиите на европейско ниво. Това е документ, в който трябва да се търсят гаранции не само за ЕК, но и за партньорите и обществото, че стратегическите решения почиват на анализи, ясна логика, на действителните нужди на страната-членка, базирани на конкретни данни. Г-н Иванов посочи, че говорим за стратегия, но вече много повече и за процедури, за елементи свързани с координацията, за прозрачност чрез ясно включване на партньорите и бенефициентите в процеса на подготовката на стратегическите програмни документи. След това той продължи с представянето на отделните части на образца на СП.

Той подчерта, че анализа на нуждите за развитие трябва да бъде основан на доказателства, трябва да съответства на целите на Европа 2020, съгласувано с общата стратегическа рамка на общността, както и че в СП ще се търсят и междусекторните и трансгранични предизвикателства. Г-н Иванов поясни, че не трябва да има преповтаряне, а много ясна логика какво точно ще се включи в СП и какво в отделните ОП.

Г-н Иванов поясни, че 5 % от всяка ОП ще бъдат заделени и на един по-късен етап ще се направи преглед на изпълнението и този заделен резерв ще отиде към ОП, които се представят добре. Ще се наблюдава много внимателно дали отделните програмни документи реализират заложените индикатори по отделните ОП. В случай че не се изпълняват, може да се наложи да се връщат средства или да бъдат спирани приоритетни оси. Г-н Иванов допълни, че по време на срещата в Брюксел държавите членки са възразили категорично срещу включването на текстове за Официалните позиции на ЕК с аргумента, че това не е изрично изискване на регламентите. По време на срещата са били поставени и въпроси по отношение на допълнителни разяснения и други технически въпроси. ЕК е поела ангажимент всички съображения да бъдат взети предвид и съответно оптимизирани на насоките.

След това г-н Найденов, държавен експерт в дирекция „Мониторинг на средствата от ЕС“ в АМС представи образците и насоките относно съдържанието на ОП. Той отбеляза, че е важно ОП да представи ясна стратегия за планираните интервенции и да предложи ясни ангажименти на страната-членка за постигането на заложените цели и съответното предвидено финансиране за постигане на тези цели. ОП трябва да е съотносима към СП и да допълва както него, така и отделните секторни или регионални стратегии и предизвикателства, но без да ги повтаря. Г-н Найденов подчерта, че именно тази демаркация представлява и най-голямото предизвикателство. ОП също ще се въвеждат в системата SFC 2014 поради което ще има изисквания за броя на въвежданите символи. Той посочи, че важен момент е изясняването на връзките между СП и ОП. Следва да се има предвид, че за образците на ОП, финансирани в рамките на програмите за европейско териториално сътрудничество и ОП, които са изцяло за техническа помощ, ще има допълнително адаптиране на образците.

Той допълни, че независимо, че образецът на ОП към момента е сравнително детайлен, за отделни части от оперативната програма ЕК предвижда разработването на специфични насоки.

По отношение на предварителните условия уточнението към момента е, че на ниво ОП трябва да бъдат отразени всички предварителни условия, които имат отношение към дадената ОП (в това число и хоризонтални). Относно оценката за изпълнението на тези условия е предвиден специфичен формат, който показва реалния статус на самото условие, когато е изпълнено, а ако не е изпълнено, какви са плановите за неговото реализиране и съответните срокове.

По отношение на приложенията: съществува приложение със списък за големи проекти. В случай на изменение ще се осъществява по линия на т.нар. облекчена процедура на промяна - няма да се иска ново нарочно решение на ЕК, а само съгласуване с нея. Рамката за изпълнение, т.е 5% резерв на ниво ОП се представя на ниво обобщена таблица, която се генерира автоматично за всяка приоритетна ос въз основа на въведената информация в SFC 2014.

По време на срещата в Брюксел много от страни членки са изразили мнение, че образецът към момента е твърде детайлен, предвижда твърде много таблици, които към момента представят почти едни и същи данни. Съществен въпрос е доколко е необходим специфичен секторен анализ за целите на ОП. От страна ЕК е било пояснено, че за целите на дадена ОП не се изисква нарочен анализ, а ще се борави с анализа и данните, които са в СП.

Г-н Найденов допълни, че не е абсолютно необходимо в ОП да бъдат посочени всички интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), които ще бъдат прилагани през целия програмен период. ЕК е наясно, че има възможност такива да бъдат идентифицирани и впоследствие.

След направеното представяне на образците на СП и ОП министър Дончев обобщил, че става ясно каква част от информацията вече е налице и какво се очаква да бъде изяснявано на ниво ЕК. Според министър Дончев няма изненади относно формата на изискуемата информация. По-сложна е ситуацията, когато говорим за ИТИ по смисъла на чл. 99 от Предложението за общ регламент, доколкото все още няма окончателно решение и има разнопосочни аргументи.

Заседанието продължи с точка втора от дневния ред. Г-жа Кръстева посочи, че на всички е предоставено предложението за промени в Индикативния план-график за работата на РГ. Тя поясни, че през месец май се очаква готов проект на части от документа, които да се дискутират и усъвършенстват. Анализът трябва да бъде изряден, защото това е анализът за всички фондове, всички ОП. През месец февруари или март се очаква да бъде готов и анализът на Програмата за селските райони. Тя допълни, че е изготвена Стратегия за развитие на държавна администрация, която е приета на Съвет за административната реформа и предстои нейното приемане от Министерски съвет. Г-жа Кръстева подчерта, че ако искаме да планираме инвестиции в здравеопазване, то е необходимо в предварителните условия да имаме изготвена здравна стратегия, а такава все още няма. По отношение на Тематична цел 5 - анализ на рисковете т.е наводнения, свлачища, пожари е необходимо да се изготви карта на рисковете и инвестиционни планове. Докато това не бъде направено няма да може да бъдат включени в анализа, а от там и в СП, съответно да бъдат предвидени инвестиции конкретно в тази част на Тематична цел 5.

Г-жа Кръстева посочи, че всички документи трябва да са много кратки и в същото време ясни и изчерпателни. Тя апелира към всички отново да се върнат към анализа и всеки от своите компетентности и отговорности да даде предложения за неговото усъвършенстване и доразвиване. В заключение г-жа Кръстева обобщил, че след тези уточнения се надява, че няма да има съществени съображения по

предложения Индикативен план - график за работата на РГ и предостави на членовете на РГ възможността за въпроси и коментари.

Г-жа Беата Папазова - съветник по европейската интеграция и проекти в Българска търговско-промишлена палата постави техническо лингвистично предложение за промяна на превода на „conditionality“ от „условност“ на „условие“, тъй като на един последващ етап използването на „условност“ би могло да доведе до недоразумения и до неточности в тълкуването. Г-жа Кръстева потвърди, че тълкувателния смисъл на думата е „условие“ и посочи, че вече е променена терминологията от „условности“ на „условия“.

Г-жа Галина Василева, директор на дирекция „Координация на програми и проекти“ в МТИТС зададе въпрос дали в ОП трябва да се разписват тези предварителни условия които се отнасят само за конкретната ОП, а в СП тези, които се отнасят за повече от една ОП.

Г-н Иванов посочи, че за момента няма категорична яснота и се очакват допълнителни разяснения от страна на ЕК.

Г-жа Василева зададе въпрос по отношение на промяна на проектите – дали за големите проекти ще има по-облекчен режим.

Г-н Найденов отговори, че в случая се има предвид единствено списъкът с големите проекти, който е приложение към самия формат на ОП, а относно самата същност на даден голям проект се процедира по стандартна процедура.

Г-н Антоний Гълъбов от Нов български университет поиска да бъде уточнено дали в СП по-скоро се поставя акцента върху свързаността на отделните ОП, а в ОП акцентът е повече върху секторните изменения.

Г-н Иванов потвърди, че точно това трябва да бъде разбирането. Конкретната информация е в ОП и двата документа не следва да се преповтарят, а взаимно да се допълват.

Г-н Антоний Гълъбов информира, че в момента се работи по отношение на анализ на административния капацитет на управляващите органи. Тази експертна оценка ще бъде готова до средата на месец февруари и ще бъде предоставена на членовете на РГ.

Г-жа Силвия Горанова, началник на отдел „Управление на програмата“ в дирекция „Кохезионна политика по околна среда“ в МОСВ изрази притеснение относно по - ускореният график и това, че съгласно него през месец март трябва да бъдат обсъдени предварителните оценки на програмите. Г-жа Кръстева посочи, че сроковете са ясни, те произтичат от регламента и през месец юни се очаква одобряването на регламентите. Срокът за първоначално представяне на документите е три месеца след одобряването на регламентите, т.е. есента трябва да имаме готовност да изпратим първите версии на програмните документи по които ЕК може да дава коментари и предложения. Относно предварителните оценки г-жа Кръстева посочи, че за СП има опция да се направи резюме на предварителните оценки по отделните програми, но ОП се представят по-късно от СП и за България е възприет подходът за отделна предварителна оценка на СП.

Г-жа Горанова изрази притеснение и по отношение на евентуална необходимост от основно пренаписване на някои части на стратегическите документи, тъй като тепърва предстои издаване на указания на ЕК за разписването им.

Г-жа Кръстева поясни, че пренаписвания до края на месец декември ще се налага да се правят, а с това ще се налага и промени в графика.

Г-жа Наталия Ефремова, главен директор на главна дирекция „Европейски фондове, международни програми и проекти“ в МТСП също изрази притеснение относно срока за представяне на първите резултати от предварителната оценка. Тя посочи, че в момента по програмата се изготвя тръжна документация, която изобщо не е възложена, но и трудно би могла да бъде възложена при абсолютната липса на

информация за разпределението на финансовия ресурс, още повече в областта на Европейския социален фонд, както се очертава, да финансира няколко оперативни програми. В тази връзка тя сподели, че е абсолютно нелогично първо да се прави нещо по предварителна оценка, а след това да се говори за разпределение на финансов ресурс, включително ако няма яснота още и за структурата на управление на бъдещите програми.

Г-жа Кръстева изрази разбиране относно кратките срокове за изготвяне на предварителните оценки, но обърна внимание, че не може да се забавя изготвянето на ОП, както посочи, че през месец май трябва да има варианти на програмите които да бъдат разгледани от правителството. Г-жа Ефремова уточни, че след като ще има и предварителна оценка на СП, е задължително да се види първо заданието на предварителната оценка на СП, за да няма припокриване в работата по ОП.

Г-жа Кръстева информира, че това вече е направено и заданието за предварителната оценка на СП е изпратено на няколко УО, които разполагат с него, а също така всички задания се публикуват на страницата на АОП.

Г-жа Галина Василева изрази съгласи с коментарите на колегите и зададе въпрос дали вече има ясното по отношение на бюджета, тъй като това е от изключителна важност за програмирането на ОП „Транспорт“. Г-жа Кръстева информира, че се предвижда на 7 и 8 февруари да се разглежда Многогодишната финансова рамка. Дали това ще се случи и дали на тези дати ще бъде взето решение не може да се каже. Но това е взето предвид при Индикативния план-график.

Г-жа Кръстева обобщи, че предварителната оценка на ОП в Индикативния план-график от месец март се изместват за месец май.

Във връзка с интегрирания териториален подход, г-жа Кръстева посочи, по отношение на мерките относно възможността от използване на Интегрирани териториални инвестиции (ИТИ), че към момента текаат разговори на ниво министри по отношение на възможностите за въвеждане на ИТИ чрез ОП „Региони в растеж“ и чрез ПРСР чрез подхода „Лидер“ и обърна внимание на членовете на РГ, ако имат други предложения по отношение на прилагане на ИТИ, те да бъдат своевременно представени и обсъдени, за да могат да бъдат взети предвид при окончателното оформяне на дизайна на СП и ОП.

След това заседанието продължи с представянето на предложението за Интегриран подход за развитие на отделни райони и целеви групи със специфични потребности. Г-жа Кръстева обърна внимание, че трябва да се представи интегриран подход, който да адресира нуждите на най-бедните региони или на целевите групи с най-висок риск от дискриминация.

Г-н Момчил Караиванов - директор на дирекция "АКРРДС" в Областна администрация - Смолян, упълномощен представител на Южен централен район, изложи от името на инж. Стефан Стайков, областен управител на Смолян и член на РГ, някои по-основни аргументи по отношение на предложението област Смолян да бъде пилотен модел за ИТИ в район със специфични географски характеристики. Наред с високата безработица, област Смолян се характеризира и със следните три основни специфични особености – отдалеченост, трудна достъпност и неразвит трансграничен потенциал. Смолян е единствената област, която няма достъп до ЖП мрежа, единственият транспорт е автомобилния. Г-н Караиванов сподели, че областта има разработен план и модел за устойчиво развитие, базиран на съвместната работа с италиански и австрийски експерти, с опит в такъв тип райони за развитие. Г-н Караиванов подчерта, че ако пилотно при тях се приложи такава форма на реализиране на ИТИ, ще се облекчи и националния бюджет. В допълнение, той каза, че това към което се стремят, примерно за развитието на икономическа транспортна връзка при Рудозем, която е приоритетна за целия Южен централен район, е изразено с решение на регионалния съвет за развитие от Пловдив до Рудозем. Г-н Караиванов

завърши с това, че има три последователни решения, които са на регионален съвет за развитие в подкрепа на подобна инициатива. Има и ангажимент за подкрепа в подобна посока. Г-н Караиванов допълни, че има готовност за съдействие за създаване на една тематична подгрупа, която да може да предостави аргументи, варианти, резултати за един такъв пилотен модел.

Г-жа Кръстева посочи, че това е един пример как може да се направи интегриран проект и допълни, че в проекта на Закон за управление на средствата от ЕС е зададена такава възможност. Тя обърна внимание, че е желателно да има интегрирани проекти и посочи, че това е добър пример как област Смолян може да подготви такива проекти, група проекти, които да са взаимодопълващи се. Г-жа Кръстева изрази мнение, че би могло да се мисли за ИТИ в Югозападния регион, защото в по-следващия програмен период за него няма да има финансиране от Кохезионния фонд. Така че ако има ИТИ в момента за Югозападен регион, там може да се пренасочат целенасочено средства за развитие на инфраструктура. По отношение на отделните райони или целевите групи със специфични потребности тя посочи, че за да може да се защити инвестиция по признак най-бедни региони, трябва да имаме карта на бедността, каквато от 2005 година насам нямаме и на това не може да се разчита. Има само преглед на ситуацията към момента и няма решение какви да са тези групи и какъв подход да се следва. Това е нещо, което трябва да бъде направено сега.

Г-жа Кръстева продължи с представянето на документа по точка 3.3 относно определяне на основните приоритети и области на сътрудничеството. Тя подчерта, че това е материал, който трябва да посочи как европейските инвестиционни фондове се координират с останалите програми за териториално сътрудничество. В документа са направени изводи и препоръки за областите на интервенции и възможните области на инвестиции, които произтичат от новите регламенти, но всъщност няма взети решения и същите предстои да се вземат.

След това г-жа Кръстева продължи с документа по точка 3.4 от Дневния ред „Административен капацитет“. Тя посочи, че той описва какво е текущото състояние и напредъка по изграждането на структурите и на капацитета за следващия програмен период. Г-жа Кръстева посочи, в тази област основната част от работата все още предстои, като следва да бъде разработена таблица с конкретни стъпки, които ще бъдат предприети за укрепване на административния капацитет.

По отношение на намаляването на административната тежест, г-жа Кръстева обърна внимание, че въпросите разглеждани в него се разработват успоредно с разработването на Закона за управление на средствата от ЕС. Основните промени са използването на ИСУН, унифицирането на правилата за изпълнение на отделните програми, типизираните формуляри за кандидатстване, опростено кандидатстване и оценка на проекти предложения с малък бюджет, еднократното подаване на документи, изискване на информация, която е налична в публични регистри, по служебен път, възможността за подаване на интегрирани проектни предложения и съответно всички олекотени процедури, които се предлага да се прилагат при тези проектни предложения, които са с по-малък бюджет.

Г-жа Горанова поиска повече информация какъв ще бъде обхвата на ОП „Добро управление“, с цел да се разполага с нужната информация при разписването на приоритетите, които представляват техническа помощ по отделните ОП.

Г-жа Кръстева обърна внимание на важността на демаркацията между отделните ОП. Тя информира, че са уточнени възможните приоритети и на следващото заседание на Министерски съвет ще бъде разгледано предложението за ОП „Добро управление“ и съответно да се направи по-детайлната демаркация между отделните ОП.

Г-н Станимир Иванов – представител на Национално представени организации на и за хора с увреждания, във връзка с Интегрирания подход за развитие на отделни райони и целеви групи със специфични потребности, представи становище, вече изложено и на РГ за разработване на ОП „Развитие на човешките ресурси“ чрез което се обосновава искането хората с увреждания да бъдат изведени като приоритетна целева група със специфични възможности, като прикани членовете на РГ за СП да представят своето мнение по този въпрос.

Г-жа Кръстева отговори, че проблемите на хората с увреждания е хоризонтална политика, която задължително трябва да бъде застъпена хоризонтално сред всички програми и няма основание за притеснение в това отношение.

Г-жа Десислава Кузнецова сподели опасението на социалните организации по отношение на предлаганите опростени процедури за оценка на проектните предложения, като посочи, че формулировката на опростените процедури е неясна и са необходими допълнителни разяснения или дефиниране на времеви диапазон, в който социалните организации биха могли да представят своите опасения.

Г-н Иванов обясни, че има доста напреднал вариант на Закона за управление на средствата от ЕС, в който има заложени конкретни елементи на опростяване, които все още са на фаза дискусия. Той сподели, че се обмисля и засилване ролята на опростените разходи през следващия програмен период и че в закона вече ясно е записано, че има заявка през следващия програмен период да се засили ролята на тези опростени разходи, които пряко произтичат като възможност от регламента. Друга насока за опростяване е засилването на ролята на електронизацията, което произтича от по-нататъшното развитие на информационната система за управление и наблюдение на програмите, което ще доведе до реално намаляване на административната тежест.

Г-жа Беата Папазова приветства тези конкретни мерки за намаляване на административната тежест. Тя настоява за документи, които са публична информация, до която държавата или пък възложителят по тръжна процедура има достъп да не се изискват нито от бенефициенти, нито от кандидатите по тръжните процедури.

Г-н Иванов обясни, че в Проекта на закона има такава конкретна разпоредба.

Г-жа Горанова зададе въпрос относно статута на управляващите органи през следващия програмен период и дали те ще действат като изпълнителни агенции по Закона за администрацията.

Г-н Иванов поясни че това е един от моментите, които подлежат на много сериозен дебат, че се предвижда вече структуриране на изпълнителни агенции към министерствата, които да изпълняват функциите на управляващи органи.

По отношение на административната тежест по време на заседанието беше отправен въпрос дали не може срокът за преминаване към изцяло електронен път, който е заложен за декември 2016 г., да се изтегли с една година по-напред.

Г-жа Кръстева обясни, че електронното кандидатстване по ОП е започнало от този програмен период, но цялостното функциониране на системата няма да е възможно преди 2016 г.

Г-жа Кръстева благодари на членовете на работната група за взетото участие конструктивната дискусия и закри заседанието.